

April 2023

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน

ประนอม สุริสวัสดิ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

สุริสวัสดิ์, ประนอม (2023) "การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรปัจจุบัน," *Journal of Education Studies*: Vol. 12: Iss. 4, Article 14.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.12.4.14

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol12/iss4/14>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การเรียนการสอน ภาษาอังกฤษระดับประถม ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ปัจจุบัน

ประนอม สุรัสวดี

หลักสูตรประถมศึกษาปัจจุบันคือหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๒๑ จัดให้วิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมเป็นกลุ่มประสบการณ์พิเศษถือเป็นวิชาเลือกสำหรับระดับชั้นประถมปีที่ ๕ และ ๖ มีผลให้โรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่งจัดสอนภาษาอังกฤษได้ตามความเหมาะสมและตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน

สภาพปัจจุบัน หลังการใช้หลักสูตรนี้มาเป็นเวลา ๖ ปี โรงเรียนใน กทม. เกือบทั้งหมดได้จัดสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ คือ ภาษาอังกฤษ เป็นวิชาเลือก ส่วนโรงเรียนในจังหวัดอื่น ๆ ก็มีหลายโรงเรียนที่มีการสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก แทนการสอนประสบการณ์พิเศษอื่น ทั้งนี้มีผลจากการที่เคยมีการจัดสอนภาษาอังกฤษอยู่เดิมแล้ว ก่อนเปลี่ยนหลักสูตรใหม่ หรือผลจากการที่ยังไม่พร้อมจะจัดการเรียนการสอนประสบการณ์พิเศษอื่นก็ตาม ทำให้หลายโรงเรียนยังคงมีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมเช่นเดิม โดยมีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัดคือ หลักสูตร และวิธีดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งแตกต่างจากเมื่อยังใช้หลักสูตรเดิมอย่างมาก

ปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่ง ก่อนจะมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรคือปัญหาที่ว่า เกิดความล้มเหลวในการจัดสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมเนื่องจากผู้เรียนที่ผ่านการเรียนมาแล้ว

ไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควร เพราะบทเรียนไม่ตรงกับชีวิตประจำวัน นักเรียนไม่ได้นำความรู้ทางภาษาที่เรียนไปใช้ ผลที่ได้ไม่ตรงกับจุดหมายที่หลักสูตรเดิมกำหนดไว้ วิธีการเรียนการสอนภาษาก็เคร่งเครียดไปในบางครั้ง จนผู้เรียนและอาจารย์สอนด้วยกันเกิดความรู้สึกว่าเป็นการเรียนการสอนที่ถูกบังคับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เดิมถือว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาหลักที่จะต้องสอบผ่านเพื่อจะเรียนต่อในระดับสูง เด็กไทยหลายคนจึงเกิดอาการเกลียดและกลัวภาษาอังกฤษ ผู้ใหญ่ไทยอีกหลายคนก็เกิดอาการหลีกเลี่ยง เมื่อจำเป็นต้องพูดเมื่อมีการติดต่อกับชาวต่างประเทศ

ภาษาอังกฤษในหลักสูตร ประถมศึกษาปัจจุบันจึงได้กลายมาเป็นวิชาเลือก โดยมีหลักการและวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

๑. เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ
๒. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษา
๓. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
๔. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล

วัตถุประสงค์เฉพาะ

๑. เพื่อให้มีทักษะในการออกเสียงภาษาอังกฤษ

๒. เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวสะกดและการออกเสียง

๓. เพื่อให้เข้าใจและสามารถใช้โครงสร้างประโยคในการฟัง พูด อ่านและเขียนได้ตามระดับชั้น

๔. เพื่อให้เข้าใจความหมาย และสามารถใช้อำนาจได้เหมาะสมกับระดับชั้น

๕. เพื่อให้สามารถใช้พจนานุกรมได้

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรปัจจุบัน เน้นที่กลุ่มและกิจกรรมโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการเรียนการสอน เพื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ๒๕๒๑ ที่มุ่งให้เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีวิต โดยต้องให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นทั้งภาควิชาการและภาคปฏิบัติ

แม้วิชาภาษาอังกฤษจะมีลักษณะเป็นวิชาทักษะ ต้องการการฝึกทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนเป็นรายบุคคลเป็นส่วนมาก แต่การจัดกิจกรรมกลุ่มไม่ได้เป็นปัญหาที่จะทำให้ขาดการฝึกฝนดังกล่าวเลย กลับยิ่งช่วยให้การฝึกได้ผลดีกว่าฝึกเป็นรายบุคคล ซึ่งต้องใช้เวลา และน่าเบื่อหน่ายสำหรับทั้งครูและนักเรียนอย่างยิ่ง เหตุผลของการใช้กิจกรรมกลุ่ม มีคำชี้แจงอยู่

ในหนังสือแบบเรียน English is Fun ฉบับคู่มือครูคือ “เพื่อให้การเรียนรู้การสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด การแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มจึงมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ได้รับผลดี โดยปกติครูจะจัดให้หนึ่งเป็นกลุ่มละ ๖ ถึง ๘ คน ภายในกลุ่มนั้นจะมีทั้งนักเรียนที่เก่งและอ่อนนั่งปนกันเพื่อครูจะได้อาศัยให้นักเรียนเก่งเป็นพี่เลี้ยงของนักเรียนอ่อน และในการฝึกเป็นกลุ่มนั้นนักเรียนจะได้ตรวจสอบซึ่งกันและกัน การแบ่งกลุ่มไม่ควรจะตายตัว มีการสับเปลี่ยนกลุ่มกันอยู่เรื่อย ๆ อย่างน้อยทอมละหนึ่งครั้ง เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้ปรับตัวเข้ากับเพื่อนอย่างทั่วถึง”^๒

การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษน่าจะได้ผลดียิ่ง ทั้งนี้ผลการศึกษาทางจิตวิทยาการศึกษาที่แสดงว่า การใช้กลุ่มเป็นการสอนที่ได้ผลดีที่สุด กล่าวคือ

“๑. สำหรับผลการเรียนโดยทั่วไป Cooperative learning ได้ผลไม่น้อยกว่าการสอนแบบเดิมและส่วนใหญ่แล้วได้ผลดีกว่า

๒. สำหรับการเรียนระดับพื้นฐาน เช่น หน่วยความรู้ การคำนวณทักษะพื้นฐานทางภาษาและอื่น ๆ Cooperative learning ได้ผลดีกว่าการสอนแบบเดิม

๓. Cooperative learning ใช้ได้ผลดีอย่างสม่ำเสมอในการสร้างความสัมพันธ์ ความ

ผูกพันห่วงใยซึ่งกันและกัน ความเชื่อมั่นในตัวเอง (ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของกลุ่มแบบใด)

๔. การใช้ Combined program เช่น ใช้พวก Peer Tutoring Model กับการเรียนรู้ทักษะพื้นฐาน ให้ผลดีที่สุด

๕. ผลการวิจัยทั่วไปแสดงว่า Cooperative learning สามารถสร้างเสริมผลสัมฤทธิ์ทั้งในด้านวิชาการ อารมณ์ และสังคมได้ดี”^๓

Cooperatibe learning ในรูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม ที่จัดให้เหมาะเพื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถม นอกเหนือจากการฝึกสนทนาในกลุ่ม การถาม-ตอบ การอภิปราย ช่วยกันเล่าเรื่องเป็นกลุ่ม ตามข้อเสนอแนะในคู่มือครู English is Fun ซึ่งเป็นหนังสือแบบเรียนปัจจุบันแล้ว นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการทำงานกลุ่มได้อีก โดยวิธีการเช่นเดียวกับการเรียนรู้กลุ่มประสบการณ์อื่น เช่น

ก. กิจกรรมกลุ่มค้นคว้าและรายงาน

ความมุ่งหมายเฉพาะของกิจกรรมนี้ เพื่อการฝึกให้สามารถใช้พจนานุกรมได้ และเพื่อการทดสอบความเข้าใจความหมายของศัพท์และประโยคง่าย ๆ

อุปกรณ์สำหรับกิจกรรมนี้ คือหนังสือนิทาน หรือหนังสืออ่านสำหรับเด็กภาษาอังกฤษ หรือหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษที่ครูสำรวจแล้วว่า มีคำที่นักเรียนได้เรียนแล้วพอสมควร

วิธีดำเนินการกิจกรรม ใช้กลุ่มย่อยที่มีอยู่ในชั้นเรียน หรือแบ่งกลุ่มนักเรียนใหม่ตามความเหมาะสม จัดหนังสือให้แต่ละกลุ่ม ประมาณกลุ่มละ ๓-๔ เล่ม แต่ละกลุ่มจะช่วยกันค้นคว้าหาคำที่เรียนแล้วจากหนังสือที่ได้รับ และค้นหาความหมายของคำใหม่ที่พบจากพจนานุกรม โดยกำหนดเวลาให้กลุ่มละประมาณ ๑๐ นาที เพื่อจะมีการแลกเปลี่ยนหนังสือสำหรับค้นคว้ากับกลุ่มอื่นต่อไป เมื่อค้นคำได้แล้วให้วาดภาพหรือเขียนความหมายประกอบด้วย

หลังจากแลกเปลี่ยนหนังสือกันจนครบทุกกลุ่มแล้ว แต่ละกลุ่มจะส่งตัวแทนอ่านและเขียนบนกระดาน หรือถ้ามีเวลาพอที่นักเรียนได้อ่านหนังสือที่ค้นคว้า อาจจะให้เล่าเรื่องที่ค้นคว้าและอ่านจากหนังสือกลุ่มละ ๑ เล่ม เพื่อวัดผลว่า เข้าใจความหมายตรงกันหรือไม่จากการทบทวนศัพท์เดิม และค้นหาความหมายของคำใหม่จากพจนานุกรม

ข. กิจกรรมกลุ่มฝึกอ่านและพูด

ความมุ่งหมายเพื่อให้มีการฝึกออกเสียงและอ่านได้อย่างถูกต้องและทั่วถึงภายในเวลาที่กำหนด การอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษเป็นปัญหาค่อนข้างมากสำหรับเด็กไทย เพราะหลังการเรียนการอ่านแล้ว เด็กไทยก็แทบจะไม่ได้ใช้พูดเลย และการฝึกอ่านหรือพูดพร้อมกัน

ทั้งห้องอย่างเดิมไม่ได้ผล การฝึกเป็นรายบุคคลก็เป็นไปไม่ได้ ดังนั้นการใช้ peer group เพื่อฝึกอ่านหรือพูดจึงช่วยได้มาก

อุปกรณ์ง่าย ๆ คือหนังสือแบบเรียนหรือกระดานที่เขียนคำและประโยคภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาในการอ่าน หรือต้องการฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียง

วิธีดำเนินการกิจกรรม ให้นักเรียนฟังเทปพร้อมทั้งดูคำและประโยคในกระดานที่ตรงกับเทป จากนั้นจะแบ่งกลุ่มฝึกอ่านโดยมีข้อตกลงให้แต่ละกลุ่มหามุมภายใน หรือใกล้ ๆ บริเวณห้องเรียนซึ่งจะไม่รบกวนการเรียนการสอนของห้องเรียนอื่นเป็นที่นั่งช่วยกันฝึกอ่านและแก้ไข โดยให้หาเพื่อนในกลุ่มที่มีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษได้ดี (เด็กจะรู้ตัวและสามารถเลือกเพื่อนกันได้เอง) เป็นผู้คอยแนะนำการอ่านซึ่งกันและกัน ครูเป็นผู้คอยดูดูแล และออกเสียงคำที่บางกลุ่มยังไม่คล่อง

หลังการฝึกภายในแต่ละกลุ่ม ในเวลาที่กำหนดให้ นักเรียนจะกลับมาชั้นเรียนด้วยความมั่นใจขึ้น ครูควรสุ่มตัวอย่างให้อ่านคนละ ๒-๓ ประโยค นักเรียนกลุ่มที่เป็นผู้ฟังจะช่วยกันตัดสินกลุ่มที่อ่านด้วยว่าใช้ได้หรือไม่ ซึ่งกิจกรรมนี้จะจัดแปลงใช้เพื่อการฝึกพูดสนทนาได้เช่นกัน

ก. กิจกรรมกลุ่มฝึกการเขียน

ความมุ่งหมายเฉพาะเพื่อฝึกการเขียนรูปประโยคโดยการช่วยกันคิด เขียน และแก้ไขภายในกลุ่ม

อุปกรณ์ที่ใช้ควรมีรูปภาพที่จะสื่อความหมายออกมาเป็นประโยคที่เด็กกำลังเรียน นักเรียนแต่ละกลุ่มจะดูภาพที่ติดแสดงไว้บนกระดาน แล้วช่วยกันคิดโดยปรึกษากันจนแน่ใจจึงส่งตัวแทนออกมาเขียนประโยคใต้ภาพของแต่ละกลุ่ม

กิจกรรมเพื่อฝึกการเขียน อาจทำได้ อีกโดยการให้ตั้งคำถาม และตอบด้วยการเขียนภายในกลุ่ม เริ่มด้วยการให้ทุกคนในกลุ่มเขียนคำถามลงในกระดาษเปล่า และมีการลุกขึ้นสลับที่ ไปตอบคำถามของเพื่อนภายในกลุ่ม จากนั้นจึงอ่านคำถามและคำตอบเพื่อการตรวจแก้ไขต่อไป

ง. กิจกรรมเกมโดยใช้กลุ่ม เกมที่ใช้สอนภาษาอังกฤษ ในปัจจุบันควรเน้นที่กลุ่มเช่นกัน ตัวอย่างเช่น เกมกระชิบ ซึ่งครูจะจัดแปลงมาใช้สอนให้เกิดทักษะการฟังและพูดได้อย่างดี โดยจัดกิจกรรมเกมกระชิบเป็นกลุ่มย่อย ฝึกการฟังกลุ่มละ ๑ ประโยค จนถึงคนสุดท้ายในกลุ่ม เป็นผู้พูดประโยคนั้น จะพูดได้ถูกต้อง ถ้ามีความตั้งใจร่วมมือ พูดและฟังภายในกลุ่มย่อย

เกมที่จะสนับสนุนฝึกการใช้พจนานุกรมที่จัดได้ในห้องเรียนภาษาอังกฤษ คือการแข่งขันเข้าแถวเรียงตามตัวอักษรเป็นกลุ่มย่อย โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้รับบัตรคำภาษาอังกฤษเท่าจำนวนสมาชิกในกลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงลำดับคำ ตามลำดับก่อนหลังของพยัญชนะภาษาอังกฤษ แล้วถือบัตรคำนั้นคนละ ๑ ใบยืนเรียงแถวได้ถูกต้อง

แม้แต่การใช้ศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีสอนแบ่งกลุ่ม ที่เอื้อต่อหลักสูตรปัจจุบันอย่างยิ่งก็นำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนการสอนประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับระดับประถมในหลักสูตรปัจจุบัน เด็กจะเรียนรู้ได้อย่างดี เมื่อครูแบ่งกิจกรรมในแต่ละศูนย์ได้ตามบทเรียน กิจกรรมที่น่าจะจัดได้อย่างง่าย ๆ สำหรับศูนย์การเรียนรู้ อาจจะเป็น ศูนย์ที่ ๑ ฟังเทปเพื่อฝึกออกเสียง ศูนย์ที่ ๒ ต่อภาพ (jigsaw) เพื่อเรียนรู้คำใหม่ ศูนย์ที่ ๓ วาดภาพ คัดคำศัพท์เพื่อฝึกเขียน ศูนย์ต่อไป อาจจะเป็นการอ่านเรื่องสั้น ๆ ที่มีภาพและคำศัพท์ประกอบภาพ เพื่อลองทำแบบฝึกหัดเติมคำหลังการอ่านเรื่องแล้ว ส่วนศูนย์สำรองนั้นควรจะเป็นเกมทบทวนเรื่องเดิมที่เรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่เช่นเกม cross Word หรือเกมลากเส้น เป็นต้น

กิจกรรมที่เน้นกลุ่มเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ครู ต้องใช้เวลาเตรียมตัวก่อนสอน มากพอสมควร แต่คุ้มค่า และสามารถสร้างเจตคติที่ดีต่อการ เรียนทางภาษาอังกฤษ ตรงตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร และเชื่อว่านักเรียนที่ผ่านการ เรียนการสอนโดยเน้นกลุ่มตั้งแต่ระดับประถม ศึกษา จะเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพ สามารถจะ ใช้ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน เพราะหลักสูตรปัจจุบัน มิได้มีเนื้อหาที่เคร่ง-

เครียดเรื่องไวยากรณ์นัก แต่เป็นการสอนภาษา เพื่อสื่อความหมาย (Communicative English) มากกว่า ถือหลักว่า ภาษาคือการสื่อสาร กิจกรรม การพูด-ถามโต้ตอบ การฝึกภายใน กลุ่มให้เกิดความมั่นใจ กับศัพท์ที่นักเรียนควร รู้พอสมควรที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของ นักเรียน จะไม่เป็นการสูญเปล่าสำหรับโรง-เรียนที่เลือกสอนประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) เป็นวิชาเลือก

บรรณานุกรม

๑. ศักขาริการ, กระทรวง, หลักสูตรประอมศึกษา กรุงเทพฯ : กรมวิชากร ๒๕๒๒
๒. *English is Fun Book I, Teacher's Book* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา, ๒๕๒๓
๓. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, การสอนกลุ่มเล็กเพื่อสร้างเสริมการร่วมมือ, เอกสารประกอบการบรรยาย “สัปดาห์จิตวิทยา” ณ ห้องศูนย์สารนิเทศ คณะครุศาสตร์ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๓